

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inzerati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—: razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Prvi javen

Ljudski shod

v Jugoslaviji

bo jutri ob 6. zvečer

≡ v MESTNEM DOMU. ≡

Udeležite se shoda vsi delovni sloji. Gre za naše pravice, za našo bodočnost! Gre pa tudi za naše stališče v bližnji bodočnosti.

SKLICATELJI.

Delovnim slojem.

Jutri zvečer po delu se vrši v Mestnem domu v Ljubljani shod ljubljanskega in okoliškega delavstva. V tako važnem trenutku, kakor je ta ogromni politični preporod, je pač tudi za delavstvo, in sicer ne samo za delavstvo, ki opravlja težko ročno delo, marveč tudi za vse druge sloje silno velikega pomena, da razmotriva o sedanjem položaju. Presnavljamo državo; proces se vrši takorekoč samoobsebi z neutešljivo naravno silo, ki spreminja politične in družabne oblike dosedanje zakrknjene meščanskobirokratične družbe. Nikakor pa ne smemo misliti, da se vrši ta proces v smeri svobode, v smeri popolne pravičnosti za delovne sloje. Politična in družabna oblika nove državne tvorbe bo taka, kakršno bodo ustvarili vsi merodajni činitelji. Politične pravice in socialne uredbe bomo imeli take, kakršne si bomo izvojevali s svojim lastnim energičnim delovanjem, zakaj družba, ki je izvedla vso revolucijo, ni proletarska, čeprav je povod revoluciji tudi socialno vprašanje. Nobenega dvoma ni, da bo moral jugoslovanski proletarijat v zavesti svojih nalog vršiti in dovršiti velik kos socialnega boja. Predsodki, ki so prevevali družbo pred vojno, še niso padli, dasi bi bilo tisočkrat bolje za družbo, zlasti pa delovne sloje, če bi bili minili z revolucijo tudi predsodki, privilegiji, ki povzročajo toliko gorja, bede in preziranj. Vse te mora v novi družbi proletarijat odpraviti.

Vsaka revolucija je boj med starimi in novimi nazori ali vsaj med novim in starim si-

stemom. Od boja, od udeležbe raznih si nasprotujočih elementov pa je odvisno, kakšen je plod prevrata. Prav zaraditega je nujno potrebno, da se tudi proletarijat udeleži z vso odločnostjo prenovitve nove družbe. Ne le ročni delavci, ne le težaki, ne le zasebni in javni uradniki, ne le vsi tisti sloji, ki si morajo služiti kruh ob trdem zaslužku, marveč vsi sloji, ki nimajo pravic, ki nimajo gotovih eksistenc, so dolžni sodelovati združeni v krepki falangi za vse tiste pravice, do katerih imajo pravico v človeški družbi.

Danes še ne vemo, kako se razvije ta politična revolucija. Gotovo pa je, da bodo delovni sloji le tedaj dosegli uspehe v svojem socialnem položaju, če bodo v strnjenih vrstah zahtevali svojih pravic. Niti trenutka ne smemo zamuditi. To bodi naše geslo v boju za osvoboditev jugoslovanskega proletarijata.

Jutri torej vsi Ljubljanci in okoličani na shod v Mestni dom!

Bodoče naloge.

Nedvomno je: Ves svet je danes v znamenju ognja in meča, diktature, presnavljanja iz starih uredbe v nove in komaj je mogoče slediti dogodkom, ki se menjajo od ure do ure. Stare države razpadajo, vstajajo nove z novimi gesli in modernimi načrti. Zavest potrebe po novem svetovnem in političnem naziranju je postala v potokih krvi in trpljenju tako velika in mogočna, da podira s svojimi novimi idejami stare, trhljive ograje umetno zgrajenega birokratizma in krivično, pristransko zgrajenih avtokratičnih državnih ustrojov. Vse to je rodilo tekom stoletij toliko nezaupanja, zarot, tajnih in odkritih, in toliko krivičnosti, da je potrebovalo le primernege časa, ko izbruhne na dan v obliki strašne reakcije: revolucija.

V taki revoluciji živimo sedaj. Ne varajmo se: Ni treba, da se vrši revolucija v obliki nasilja in krvoprelihanja, vrši se lahko tudi na zunaj mirno in redno; to je odvisno od okolnosti, iz katerih je izšla, od organizacije, ki jo je pripravila, in nujnosti, s katero je izbruhnila na dan. Danes živimo v dobi take na videz mirne revolucije. Stari sistemi se uničujejo sami od sebe, državne meje se spreminjajo spontano, vrši se vse, kakor se mora vršiti. In oni, ki so bili doslej zagovorniki in nositelji starih naprav in uredbe, čutijo, da so brez moči nasproti »prekucijam« ter prostovoljno odlagajo svoje gospodarstvo. Danes ne gre morda za boj med enim ali drugim stanom, gre za boj med starim in novim redom, med staro in novo dobo, za boj med dobo privilegijev in dobo demokracije. Demokratična misel je danes navdala vse sloje bolj ali manj tako, da ostajajo pristaši starih, preživelih sistemov v tako veliki manjšini, da kapitulirajo brezpogojno.

V ospredju vseh vprašanj in zanimanja je danes vprašanje narodnih držav. Ustanavljajo se ob razsulu starih; kakšna naj bo njih ustava, njih uredba, o tem se za enkrat še molči. Toda ne sme se molčati o tem v prihodnje. Interes državljanov, blagor ljudstva zahteva, da se že danes misli in razpravlja tudi o uredbi novih mladih držav. Nikakor ne smemo ohraniti pod novo obleko staro preživelo telo, temveč je treba, da mislimo na blagor celega naroda, ki ga zastopa država. Trpljenje ljudstva, predvsem za delavstva, delovnih slojev sploh, vpije po zadoščenju in zahteva, da se ustvarijo razmere, ki bodo za vse čase onemogočile gorje, ki je trlo doslej brezpravni proletarijat. Zato ni vseeno, kakšno obliko damo Jugoslovani svoji državi. Jamstvo za pravično vladanje vidimo le v tem, ako ga vrše ljudski zastopniki, ki jih voli ljudstvo na podlagi tajne, enake in direktne volilne pravice. Toda ti zastopniki kot duša naroda morajo vladati resnično sami, in ne kot se je godilo to doslej, le na papirju. Zahtevamo zato za Jugoslavijo ljudovlado, republiko kot edino pravo državno obliko, ako hočemo, da bodo socialni oziri kolikor toliko pravično rešeni. Samoobsebi umljivo je, da razredno vprašanje s tem še ni rešeno in da ostane slejkoprej kardinalna točka v programu jugoslovanske socialno demokratične stranke. Proletariat mora priti do svoje veljave povsod in ne sme biti več le poslušen hlapec meščanskih diktatorjev.

Bodimo prepričani: Naš čas je blizu. Morda ne bo dolgo, ko izpregovori berlinski proletarijat odločilno besedo v delavskem gibanju. Za ta čas pa, — ta glas je neizogiben — moramo biti pripravljeni tudi mi, da stopimo v boj proti vsem drugim razredom, ki bi hoteli še dalje vztrajati na svojih privilegiranih sedežih, dokler ne spoznajo, da je enakopravnost delovnega ljudstva nepopustljiva zahteva.

V Rusiji se je izvršil socialistični preobrat v nasprotnem zmišlu. Tam je razbil proletarijat s svojo osamosvojo vezi velike ruske države, razrušil temelje carizma in osvobodil narode. V Rusiji je socialistična revolucija osvobodila narode. Pri nas v zapadni Evropi kaže razvoj drugo pot. Samoodločba narodov, prosti narodi bodo izsilili socialni prevrat, ki bo izšel iz poloma militarizma in birokracije.

Vojna poročila.

Zapadno bojišče.

Berlin, 5. novembra. Med Escauto in Oiso so Angleži in Francozi podvzeli svoje velike napade. Zastavljajoč silne množice artiljerije in oklopnih voz so poskušali izsiliti predor na več nego 60 km široki fronti. V težki do mraka trajajoči borbi se je našim po številu daleko slabejšim četam posrečilo vzdržati sovražni naval in preprečiti predor. Južno od ceste, ki drži iz Valenciennesa na vzhod, smo sovražnika zavrtili pred našimi črtami. Proti

LISTEK.

Nekaj iz domače zgodovine.

(Dalje.)

Ob času cesarja Friderika III. ni nikoli manjkalo bojev; bojevali so se čestokrat med seboj plemenitaši in graščaki, uprli se je tuintam mogočen gospod zoper cesarja (Baumkirchner, Erazem, Predjamski in drugi), bili so se boji z Benečani in Ogri, najhujši pa s Turki. In cesarski, najeti vojniki so sami, kadar niso prejeli plače, plenili stanovce; ako je hotel cesar izplačati svojo vojsko, je moral deželam naložiti nove in visoke davke, osebne naklade, katere je moral plačevati celo berač in otrok v zibel.

Ti davki so posebno trli kmeta, dasi je prav on bil največji siromak, ker so prav njemu grabili imetje in rusili dom Turki ter pogosto tudi — gospodje; prav kmetu je bilo najtežje, da bi kaj skupil od svojih pridelkov, saj je bilo prav njemu prepovedano, prodajati svoje blago drugod nego v mestu, ali pa je moral blago celo prepustiti za slepo ceno gosposki. Tudi turški napadi so ovi-

rali promet, tako tudi beneške vojne. Sol je bila draga, a kmet ni smel kupovati cenejše morske soli. Poleg tega je moral pomagati utrjevati mestno obzidje, dasi njemu nihče ni pomagal graditi taborov in ga ni nihče branil, kadar je razsajal Turek po deželi. Ali je potemtakem čudo, da je preprosti kmet začel celo sumiti, da so si Turki in graščaki prijatelji in da gosposke cesarskih davkov ne odštejejo cesarju, nego da jih obdržijo same zase.

Graščaki niso hoteli iz svojega žepa plačevati potrebnih višjih naklad, ampak so jih naprtili podložnikom; zahtevali so od njih več tlake, desetine, mrtvaščine, kakor je bilo zapisano v starem urbarju (zemljiški knjigi) in v kupnem pismu. Ker je bilo vsled turških napadov mnogo kmetij brez gospodarja, zapuščenih, in ni bilo lahko dobiti zanje drugega kmeta, so gosposke davke in tlako zapuščenega kmetišča naložile ostalim podložnikom. Mnoge graščine so bile zastavljene ali dane v zakup; zakupniki so pa tudi zvišali podložnikom davščine za nove rove in laze, mline itd. K nakladam so na ta način prišle prenaklade.

V prejšnjih časih so mnoge gosposke dovoljevale, da jim kmetje niso dajali desetine, ampak da so jim plačevali v gotovini, kadar so namreč pridelki bili cenejši nego novci. Ko pa je vsled živahnejšega prometa prišlo

med ljudi več novcev in je padla cena kovanemu denarju, a poskočila pridelkom, tedaj so gosposke zopet silile kmete, da so jim dajali privodnine in delali tlako namesto plačevanja v gotovini; jemale so jim celo stare pogodbe o zakupih in kupih. Ako se domačin ni udal zahtevam, je moral zapustiti zemljo in zasedel jo je drug kmet; planino, ki jo je doslej imel on v zakupu, je dobil Lah v zakup.

Gospodje so tudi zvišali mrtvaščino (percento, poklon), katero je moral novi kmet odšteti gosposki, in tlako so poostriili tako, da je kmet komaj dihal, dočim so mu odtrgali hrano, ki jo je doslej dobival na tlaki. Kazni v denarju so se zvišale ter se najstrožje izterjemale. Da se ne bi vznemirjala v visokih gozdih zverjad, katero je lovila gospoda, je bilo zabranjeno kmetu, delati nove laze in rove; tako so mu tudi branili fužinarji sekati v gozdih, češ, da jim ne bi zmanjkalo kuriva za fužine.

Novce je moral podložnik jemati, kakršnekoli je dobival, a gosposka je zahtevala od njega le »dobrih« denarjev; če jih ni imel, je moral odšteti veliko večjo svoto v drugih novcih. Pogosto se je ponovila prepoved, da ne sme noben podložnik ničesar prodati na prosto, nego mora vsako blago najprej ponuditi gosposki in ta ga je seveda lahko pritislila. (Dalje prih.)

naši novi fronti Sebourg-Wargnies le Grand naravnani napadi so se v uspešnih protinapadih na višinah vzhodno od teh krajev izjalovili. Wargnies le Petit, ki je začasno bil v sovražnih rokah, smo zopet vzeli. Ob obeh straneh Le Quesnoya prodirajoči napad, smo ustavili južno od Wargnies le Petita in Jolimetza. Le Quesny, ki ga je ogrožal obojestranski objem, so naše čete po ukazu izpraznile. Proti Mormalskemu gozdu (Foret de Mormal) naperjeni sovražnikov naval se je ustavil v gozdovem zapadnem delu. Tudi južno od Mormalskega gozda smo sovražnika popoldan tik pred našimi najspredejšimi črtami zavrnili na višinah zapadno od prekopa Sambre-Oise. Popoldan je nasprotnik svoje napade nadaljeval. Težišče je ležalo severno in južno od gozda. Severno od gozda smo sunek ujeli vzhodno od Jelimetza, južno od gozda pa ob prekopolu Sambre-Oise. Prekopov odsek smo držali zoper vse sovražne navale. Južno od Cattillona je sovražnik sunil čez prekop približno 1 — 2 km na globoko. Tukaj so ga krajevne bojne čete ustavile ob cesti La Groise — Oisy. Pred kanalsko črto me Fesmyjem in severovzhodno od Etreuxa so se zrušili vsi sovražnikovi napadi. Med Etreuxom in Oisyjem je mogel nasprotnik ponekodi dospeti na prekopov vzhodni breg. Tudi tukaj se mu ni posrečilo prodreti preko naših najspredejših postojank. Južno od Oise so hude mu boju, ki se je zarana zjutraj razširil do reke Serre, sledili ljuti napadi južno od črte Oise-La Herie in proti Le Pargnyju. Sovražnika smo povsodi, mestoma v protisunk, zavrnili. Ob Aisni ni bilo bojev. Med Le Chesnom in Sommathom so se ponesrečili nasprotnikovi delni sunki. Na višinah južno od Betumonta smo zavrnili ljute napade Američanov. V Dieuleškem gozdu (Foret de Dieulet) so se naše čete pred močnim napadom na ukaz umeknile na Mosin vzhodni breg severno od Stenaya. Južno od Duna smo sovražne oddelke, ki so udarjali čez Mozo, vrgli nazaj. Na višinah vzhodno od Moze so se izjalovili močni napadi, severno od Mozele pa delni napadi Američanov.

Premirje med Avstro-Ogrsko in entento.

Dunaj, 5. novembra. Avstrijski glavni stan poroča, da je nastopilo dne 4. novembra ob osmih zvečer premirje med Avstro-Ogrsko in entento.

Politični pregled.

— **Zastopstvo Jugoslovancev na Dunaju.** Dr. Gregorčič je telefoniral v Zagreb, naj Narodno vijeće takoj prosi češko zastopstvo na Dunaju, da prevzame zastopstvo za Jugoslavijo češki poslanik Tusar, kateremu bi se pridružilo uradništvo.

— **Položaj v Gorici.** Iz Gorice prihaja poročilo, da je tam vse mirno. Valijo pa se skozi mesto ogromne množine vojaštva.

— **Nevarnost za Kranjsko.** Na predvčerajšnji seji je Narodno vijeće sklenilo, da stori vse nujne korake, da odvrne od kranjske dežele napad razkropljenih vojaških tolup umikajoče se armade.

— **Italijani v Trstu.** V Trstu vlada mir. Za red skrbi tudi italijansko vojaštvo. Italijanski guverner je izdal proglas, s katerim je naznanjena italijanska politična in upravna oblast nad vso Julijsko Benečijo, to je nad našim Primorjem. V Trst dohajajo mogobrojne italijanske čete.

— **Protest proti italijanski okupaciji Trsta.** Iz Zagreba se brzojavno poroča, da je Narodno vijeće poslalo predsedniku Wilsonu pozdravno brzojavko, v kateri vrhovna oblast Slovenec, Hrvatov in Srbov obenem naglašja, da greši proti načelu samoodločbe Italija, ako s svojimi četami okupira naše ozemlje. Vrhovna oblast SHS prosi Wilsona, da naj vzame pod svojo zaščito novoustanovljeno neodvisno in svobodno, s Srbijo in Črno goro združeno državo SHS. Brzojavka Narodnega vijeća Wilsonu je bila poslana ob 3. ponoči iz Zagreba v Pulj, od tam na Eifflov stolp in naprej v Washington.

— **Jugoslavija prosi za zaščito entente.** Narodno vijeće je poslalo vrhovnemu poveljniku ententnih čet feldmaršalu Fochu brezlično brzojavko, v kateri mu slika položaj v naših deželah. Razbita in demobilizirana armada bivše avstro-ogrške monarhije se valji z Balkana in iz Italije proti našim krajem in grozi uničiti mlado svobodo in neodvisnost jugoslovanske zemlje. Narodno vijeće prosi generalisima ententnih čet, da naj ukrene potrebno, da bo z direktnim nastopom ententnih čet mogoče organizirati umikanje življe avstro-ogrške armade tako, da ne bo ogroženo življenje in imetje prebivalcev svobodne države SHS.

— **Medžimurci za Jugoslavijo.** V Varaždinu je predvčerajšnjim dospelo 50 Medžimurcev, oboroženih z vojaškimi in orožniškimi puškami, prepevajoč hrvatske davorije. Došli so pred mestno hišo, kjer so izjavili, da v Medžimurju na več krajih razorožujejo madžarske vo-

jake. Madžarske oblasti so pobegnile. Beži tudi ogrsko vojaštvo. Medžimurci prosijo, naj jugoslovanske čete zasedejo Medžimurje. Oduševljenje je velikansko.

— **Praški župan odstopi.** »Narodni Listy« poročajo, da bo praški župan dr. Groš z obema svojima namestnikoma Kašparjem in Schrötterjem odstopil. List pravi, da je to naravna posledica razmer. V celoti se razmere na magistratu izpremenile šele po novih volitvah.

— **Napad na ruske vjetnike.** Na Dunaju je predvčerajšnji dan v splošnem potekel mirno. Na Severnem kolodvoru se je pripetil obžalovanja vreden dogodek. Ko so priiskortirali blizu 1000 ruskih vjetnikov, je kolodvorska varnostna straža menila, da Rusi revoltirajo in je za alarm jela streljati. Prihitela je straža in začeli na Ruse ostro streljati. Kmalu so se začeli klicati na pomoč in tedaj šele se je pokazalo, da se je zgodila iskrena obžalovanja vredna zmot. Ranjene Ruse so obvezali in spravili v garnizijsko bolnico. Težko ranjenih je pet Rusov, dva pa sta bila ubita. Govori se, da so ob življenje štirje Rusi.

— **Iz avstrijskih tajnik arhivov.** Kakor poroča »Česko Slovo«, obsega zaplenjeni praški policijski arhiv 30.000 zvezkov, ki vsebujejo imena slovanskih legionarjev in veleizdajalcev v inozemstvu in seznam oseb v Avstriji, ki so osumljene občejanja z inozemstvom. Pridelanih je tudi obilo fotografij. Avtor tega dela je policijski višji komisar Janka, katerega je bil poklical v Prago iz Moravske Ostrave dvorni svetnik Kunz.

— **Nemška Avstrija in Nemčija.** Državni svet nemške Avstrije je sklenil: Državni svet je sprejel poročilo armadnega vodstva, ki izjavlja, da je armadno vrhovno vodstvo vsled popolnega razkroja armade bilo prisiljeno se podvreči pogojem zmagovalca. Nemška Avstrija nima nobene lastne armade. Njena vojaška krdela so pridružena zvezam, katerih slovanska ali madžarska večina se noče bojevati. Zato Nemška Avstrija sama boja ne more več nadaljevati. Dasi pa Nemška Avstrija boja sama ne more nadaljevati ob strani nemške države, ostane slej kot prej v zvestem prijateljstvu z Nemško državo. Trdno upa, da se iz poloma Avstro-Ogrske izcimi uredba države, na kateri bo temeljila tesna in trajna skupnost med Nemško državo in Nemško Avstrijo. Končno izjavlja državni svet, da smatra nemško ozemlje Tirolske, čeigar zasedbe po Italijanih ne more zabraniti, za neločljiv del Nemške Avstrije in da začasna okupacija tega ozemlja pravice južnotirolskih Nemcev do samoodločbe ne more ovreči.

— **Narodnost na Ogrskem nastopajo složno.** Vesti o končnem sporazumu z narodnostmi na Ogrskem, ne odgovarjajo istini. Res je le, da se minister Jaszi dogovarja z zastopniki raznih narodnosti. Uspeh teh razgovorov je, da se je pokazalo, da so razne narodnosti pripravljene, nastopati skupno, vsaj kolikor se tiče vprašanj težke ogroženosti.

— **Srbske čete prekoračile Savo.** V Zagreb je včeraj dospela vest, da so srbske čete prekoračile Savo. Tam jih je pozdravil delegat krajevnega odbora Narodnega vijeća v Osijeku ter je srbska vojska in njen poveljnik, kapitan Petrović poslal z njegovim posredovanjem pozdrave Narodnemu vijeću. Vrše se pogajanja, da slede tem srbskim četam močni oddelki. Narodno vijeće je dobilo obvestilo iz Vinkovcev, da so dospeli prvi srbski oddelki v Rumo.

— **Ukrajinci zavzeli Przemysl.** Poljski kor. urad objavlja nastopno brzojavko: Ukrajinci so zavzeli Przemysl. Feldmaršal Stanislav pl. Puchalski je interniran. Za Sanom ležeči mestni del Zasanje je v poljskih rokah. Zveza z Przemyslom je sedaj pretrgana.

— **Konferenca entente o premirju se bliža koncu.** »Petit Parisien« poroča, da se zavezniška konferenca o pogojih za premirje in za mir bliža svojemu koncu. Včeraj dopoldne so se vsi posvetovanj udeležujoči se odposlanci zbrali v vojnem ministrstvu. Prišli so razen ministrskega predsednika Clemenceauja ministrski predsednik Lloyd George, polkovnik House, ministrski predsednik Orlando ter minister Sonnino, maršal Foch in vsi častniki ter vojaški in mornariški zastopniki. Ugotovilo se je popolno soglasje zaveznikov. Storjeni sklepi se objavijo šele tedaj, ko dospo na kraj svoje namembe, na kar bržčas ne bo treba dolgo čakati. Kakor vse kaže, bomo šele sredi prihodnjega tedna na jasnem o končnem odgovoru Nemčije in o njenih namenih.

— **Belgijski ujetniki na Nemškem svobodni.** Wolfiov urad javlja, da se je na temelju za Belgijo izdane amnestije odredilo, vsem na Nemškem bivajočim belgijskim vojnim ujetnikom vrniti svobodo.

Dopisi.

— **Z Jesenic na Gorenjskem.** Proslava narodnega praznika se je pri nas vršila kar najbolj slovesno in dostojno. Delavstvo tukajšnje tovarne je sklenilo, da se udeleži proslave, zato pa so se delavski zastopniki obrnili dan poprej na vodstvo tovarne, da naj delo v tovarni ta dan počiva, čemur je tovarniško vodstvo tudi ustreglo. Predvečer se je na poziv delavskih zaupnikov zbralo delavstvo pri Jeleni na Savi, da se pomeni med drugim tudi o proslavi. Organizirano delavstvo se je udeležilo te proslave osvobođenja, ker je stalo vedno na stališču svobode in bratstva, ljubezni in enakosti, z upanjem, da

mu bo v novi Jugoslovanski državi sijalo bolj svobodno solnce. Tako je sklenilo, da se udeleži manifestacije s svojo rdečo zastavo, ki je simbol svobode. Zjutraj ob pol 9. uri se je zbralo delavstvo pred Jelenom na Savi, kjer se je uvrstilo za svojo zastavo, ki je ljubko plapolala v lahнем vetru, nad glavami zavednega proletarijata. Točno 10 minut pred 9. uro je odkorakala ta naravnost velikanska množica delavcev in delavk na trg pred kolodvorom, kjer je bilo zbirališče vsega slovanskega življa v občini. Tam so že stali lepo uvrščeni železničarji s svojo rdečo zastavo in takoj na to so prikorakali tudi Sokoli s svojo zastavo, in ko je prišla godba katoliškega društva Orli in društvo samo z zastavo, je bila že prava gneča. Zbrano ljudstvo je pozdravil ob burnih živjoklicih. Gospod dr. Kogoj, ki je rekel med drugim tudi, da naj slovanski narod pokaže danes, da ni za prelivanje krvi, da se neče bojevati z mečem, ampak hoče živeti v ljubezni in bratstvu v Jugoslovanski državi, ki bo demokratična tudi z drugorodnim ljudstvom, ako bo hotelo bivati med nami. Po njegovem govoru je godba zaigrala in pevci zapeli. Nato je govoril duhovnik gosp. Komjanc iz Ljubljane in železniški inženjer Čeh po rodu. Nato pa se je izprevod pomikal v lepem uzornem redu od kolodvora proti Jesenicam z zastavonošo na konju, potem kolesarji, godba, Sokoli z zastavo; nato Orli, Sokolski naraščaj, potem narodna noša, narodni odbor, nato pa društva z zastavami in splošno občinstvo, kjer je bilo polno zastav in zastavic. V izprevodu je bilo nad 4000 oseb. Izprevod je šel na Jesenice čez most nad železnico mimo Treona, mimo tovarne do gostilne Markež in nazaj na kolodvor, kjer se je po govoru gosp. dr. Kogoj ob petju in živjoklicih ob sviranju godbe ljudstvo mirno razšlo.

— **Iz Pulja.** Jugoslovanska socialno demokratična stranka za Istro je na javnem zborovanju, ki se je vršilo dne 28. oktobra v Narodnem domu v Pulju, sklenilo naslednjo izjavo, namenjeno Narodnemu vijeću v Zagrebu: 1. Izjavljamo, da se bomo ravnali po sklepah resolucije, ki je bila sprejeta dne 6. oktobra 1918. na skupni socialistični konferenci v Zagrebu; 2. V ta namen smo izvolili dva člana stranke, in Narodno vijeće naprošamo, da ju prizna; 3. Narodno vijeće se pozivlje naj z vso energijo dela za vzdržanje javnega reda; in 4. naj z vsemi močmi skrbi za aprovizacijo.

Dnevne vesti.

— **Kranjski deželni odbor razpuščen.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je razpustila kranjski deželni odbor in poverila njegove posle posebni komisiji, katera prevzame tudi likvidacijo deželne uprave. Za revizijo gospodarstva dosedanjega deželnega odbora bo imenovana posebna revizijska komisija.

— **Izpremembe v javnih službah.** Profesor dr. Henrik Svoboda je suspendiran od vodstva višje realke v Ljubljani. Začasno vodstvo se je poverilo profesorju tega zavoda Josipu Maziju. — Dr. Oton Ambrosič je odstavljen od vodstva mestnega urada v Celju. Začasno vodstvo se je poverilo vladnemu tajniku v Ljubljani dr. Frideriku Lukanu.

— **Ravnatelj Ljubljanske realke** je imenovan profesor Josip Mazi.

— **Tobačna tovarna.** Poverjenik za trgovino in industrijo dr. Triller je v zmislu sklepa Narodne vlade suspendiral dosedanjega ravnatelja tobačne tovarne Ignacija Elsnerja in na njegovo mesto začasno imenoval stavbnega svetnika ing. Koblerja, za namestnika pa Jos. Mandla.

— **Ureditev železniškega prometa.** Poverjeništvo za promet je izdalo naslednjo uredbo: 1. Zasebni tovarni promet je do preklica ustavljen. 2. Vse železniško osebe se naproša, da napne v dnevih težke preizkušnje vse moči za to, da se vzdrži reden promet po naših progah. Pri očitnem pomanjkanju dobre volje naj predstojniki uradov ukrenejo vse, kar je potrebno za vzdržanje delavje narodne morale med uslužbenci. 3. Vse železniško osebe, ki se vrača s fronte, in sploh vsi, ki se mude iz vnov Jugoslavije, naj se zglašajo pri podpisnem prometnem uradu. 4. Uradni jezik je slovenski; v narodno mešanih krajih in na narodni meji je priporočati začasno v tem pogledu potrpljenja. 5. Železniški inventar naj se brez zanesljivega jamstva ne pušča preko narodnih mej. Isto velja za vsa vozila, ki so bila last nekdanjega erarja. Železniške blagajne oddajajo odslej denar na naslov finančnega ravnateljstva v Ljubljani. 6. Za prešelitev železniškega ravnateljstva v Trstu bodo izdana posebna navodila. 8. Prepoveduje se kupovati od umikajočega se vojaštva avtomobile in druga vozila. To imetje proglašja Narodna vlada SHS v Ljubljani za svojo lastnino.

— **Potni listi.** Narodna vlada je odredila, da se imajo potni listi izgotoviti v imenu Narodnega vijeća. V slovanske dežele je rabiti samo slovenski jezik; v Švico, Nemčijo itd. bodo dvojezični. Izdajajo se pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, v pritličju, soba št. 4. Pritojbine so iste kakor prej.

— **Orožni listi** se izgotavljajo v imenu Narodnega vijeća, ter se zopet izdajajo pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, v pritličju, soba št. 1. Kolektivina je kakor poprej 3 krone.

— **Osební promet ustavljen.** Pričakovati je, da bo od četrta naprej civilni osebni promet na naših železnica za 4—6 dni ustavljen.

— **Vojaštvu Narodne Obrane.** Z ozirom na to, da se častniki in vojniki, ki so pristopili k Narodni Obrani, oglašajo v pisarni N. S. za podporo in plačo, se v splošno vednost razglasa sledeče: Plače vojaštvu Narodne Obrane se bodo določile in začele nakazovati posameznim poveljstvom v par dneh od intendance poveljstva Narodne Obrane. Prosimo, naj vojaštvo glede plače še nekoliko potrpi.

— **Štedite s plinom!** Pri sedanjih razmerah je z ozirom na javno varnost potrebno, da se ceste in ulice boljše razsvetlijo kakor so bile doslej. Zato je gospod župan ukazal, da se prižiga še enkrat toliko plinskih svetilk, kakor jih je gorelo po cestah in ulicah doslej. — Pri raznih strankah pa se opaža, da rabijo plin v večji meri, in da se ne ravnajo potem, kar je mestni magistrat odredil v svojem razglasu z dne 5. oktobra t. l. V mnogih lokalih gori luč po dnevu, ko ni absolutno potrebno, na večer pa več kakor polovica instaliranih svetilk. Nekatere stranke pa menda s plinom kuhajo kar vso svojo hrano, a ne samo kaj manjšega kakor je predpisano. Z rastočo porabo plina raste tudi poraba premoga. Plinarna zadnji čas ne dobiva nobenega plinskega premoga in utegne še poteči precej časa, preden se prometne razmere toliko izboljšajo, da ga bode zopet redno dobivala. Sedanja zaloga premoga zadošča morebiti še za ta mesec. Ako se v tem času ne izboljšajo, in ako stranke s plinom ne bodo tako štedile, da prihranijo vsaj toliko plina, kolikor se ga več porabi za javno razsvetljavo, potem bomo komcem meseca ali pa še prej brez plina in brez javne razsvetljave. — Zato štedite s plinom za razsvetljavo in kuho! Vsakemu državljanu je dolžnost skrbeti v prvi vrsti za javni blagor in tej skrbi podrediti svojo osebno korist in komoditeto.

— **Plača vojaštva v Jugoslaviji.** Narodno vijeće v Zagrebu uvede za vse svoje vojaške plače za moštvo in častnike.

— **Razpis ustanov za vojaške vdove in sirote.** Oddala se bodo 3 ustanovna mesta kranjskega deželne družstva c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote za ubožne vojniške sirote — deklice v sirotišnici društvu »Dobrodelnost« v Grobljah pri Domžalah. Ustanovljenke so poleg stanovanja preskrbljene tudi s hrano, obleko in obutvijo, šolskimi potrebščinami itd. sploh z vsem. Vsled tega se bodo morale morebitne od države plačane vzgojnine, preživnine in podpore deželnemu društvu vrniti. Pravico do ustanovnih mest imajo šoloobvezne sirote - deklice po na Kranjsko pristojnih v sedanjih vojni padlih ali vsled vojne umrlih vojaških osebah v starosti od 6 do 14 let. Z mrtvaškim listom očeta odnosno starišev, domovnico, ubožnim spričevalom, potrdilom o cepljenju koz itd., opremljene prošnje je poslati najkasneje do 20. novembra 1918, na deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in mladinsko skrbstvo v Ljubljani, Bleiweisova cesta.

— **Gremijalna trgovska šola.** Ker je v prostorih I. mestne šole nastanjen vojaštvo, zato se pouk odloži za toliko časa, da bodo šolski prostori zopet na razpolago za pouk. Čas nadaljevanja pouka se bo naznanil po časopisih. — **Vodstvo.**

— **Prešički napredaj.** V Ljubljano prihaja vsak dan velika množina mladih prašičev, za katere ni nobene krme. Opozorjamo posestnike, da si nabavijo te prašiče. Prodajali se bodo vsak dan od 2. ure naprej popoldne na Zelenem hribu poleg dolenskega kolodvora.

— **Denarna veljavnost.** Poverjenik za finance Narodne vlade pojasnjuje, da so stara plačilna sredstva, zlasti bankovci avstro-ogrške banke v veljavi in se naj od vseh uradov sprejemajo. Izplačevanje kupona, obresti vojnega posojila je ustaviti. Podpore rodbinam vpoklicanih naj se le v opravičenih slučajih izplačujejo.

— **Nadomestni bataljon sedemnajstega pešpolka** se je včeraj skozi Jesenice pripeljal v Ljubljano. Vojaki so bili v rožah in rožicah, nosili kokarde in trobojne trakove.

— **Nulna in vpljudna prošnja za mesečne sobe.** Mestni vojaški nastanjalni urad prosi, da se mu nujno naznanijo naslovi mesečnih sob, ker število slovanskih častnikov, ki so se javili v službovanje naši narodni vladi SHS raste od ure do ure. Naslove se sprejema na mestnem magistratu (Mestni trg 27 III). Uradne ure od 8. zjutraj do 6. zvečer.

— **Nekdo nam piše,** ki je sicer podpisan, vendar se nam zdi, da ni njegovo pravo ime pod dopisom, in izraža željo, da bi bili vsaj na vodilnih mestih voditelji in komandanti, ki so večji slovensčine. Seveda je to želja vsakogar, ker je to za redni promet potrebno zlasti na železnica in povsod tam, kjer je velik obrat, ki se mora točno vršiti. Ob sebi umljivo pa je, da se mora osobe, ki je v službah, uporabljati dalje, da ne pridemo v zago.

— **Pozabljeni »C« in »D«.** Radi ustavljenega osebnega prometa na vseh železnica je mestnemu prebivalstvu nemogoče, da bi si preskrbelo kaj živeža z dežele. V okolici zahtevajo kmetje velikanske cene in še za drag denar nečejo prodati blaga. Kar dá mestna aprovizacija niti oddaleč ne zadostuje. Imamo ubožno akcijo, ki naj bi

kaj pomagala v teh težkih časih, ali reveži z izkaznicami »C« in »D« že več mesecev niso dobili prav ničesar.

— **Delovodja g. Jožef Novak** v kurilnici na državni železnici v Ljubljani, nas prosi, da sporočimo, da ni govoril v našem listu dne 4. t. m. objavljenih besed. To popravljamo, ker mu ne maramo delati krivice in je nas zagotavljal, da mora biti v tem nespornost.

— **Ogrska nas prosi premoga.** Budimpeštanska Narodna vlada se je obrnila na Narodno vlado v Ljubljani s prošnjo, naj se ji odpošlje trboveljski premog. Pripravljena je dati kompenzacij.

— **Razkrojljena avstrijska vojska v Bosni.** Med Sarajevom in Črno goro se nahaja blizu 100.000 mož docela desorganizirane in demoralizirane razbite bivše avstrijske armade, ki se vali proti Metkoviću.

— **Zeleni kader se vrača.** Velik del zelenega kadra v varaždinski okolici se je dal na razpolago Narodnemu vijeću.

— **Razne male vesti.** Pri ožji volitvi v prvem berlinskem volilnem okraju, ki se je vršila 29. m. m., je bil izvoljen v nemški državni zbor finančni svetnik Kempner (napredno-ljudska stranka) z 2607 glasovi večine. Sodr. Heilmann (Scheidemannovec) je ostal z 2234 glasovi v manjšini. — Znan nemška ljudska biblioteka, izdajana od Reklamovega založništva v Lipskem, v koji so izšla vsa dela svetovne literature v cenah zvezkih, je dosegla 6000 števk. — Nobena industrijska družba na svetu ni vzrasla med vojno tako zelo, kot največje ameriške jeklarne Bethlehem Steel Co. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je uslužbenih v njenih podjetjih 120.000 delavcev, od kojih jih nad polovico (65.000) dela v ladjedelnicah. Pred vojno je bilo uslužbenih v tem zavodu le 15.000 delavcev. Družbin promet znaša letos ogromno vsoto 650 milijonov dolarjev proti 25 milijonom v predvojni dobi. Danes je družba Bethlehem Co. obenem največja jeklarna in municijska delavnica sveta. — Havelock Wilson, predsednik zveze angleških mornarjev in zastopnik misli bojkota nemške plovbe po vojni, je bil izvoljen v South-Shieldsu brez kakega protikandidata v parlament. — Elzas-lorenski deželni zbor je sklican na 12. novembra t. l. v Strassburg. — Ameriški kongres je sprejel nove vojne kredite v znesku 6.345.000.000.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se uprizori »Svet« za abonement »A«. — Jutri, v četrtek, dne 7. t. m. četrtrič »Hamlet« za abonement »C«. — P. n. občinstvo se opozarja, da prične predstava točno ob 7. zvečer.

Zadnje vesti.

Jugoslovanska vlada na Goriškem.

Gorica, 5. novembra. Vojaško upravo v Gorici je prevzel stotnik dr. Puc, ki je postavil štacijsko poveljstvo. V mestu vlada red in mir. Včeraj in danes so šli skozi Gorico ogrski vojaki, ki so bili dirigrani preko Gorenjske na Koroško. Pride še okoli 200.000 mož, ki gredo preko Koroške domov. Narodni svet za Goriško je prevzel vse urade, proklamiral jugoslovansko vlado za vso slovensko goriško z Gorico vred ter zasedel s svojimi četami mesto.

Italijani v Opatiji.

Opatija, 5. novembra. Pred Opatijo je priplula italijanska torpedovka. Italijane je v hrvaškem jeziku pozdravil predsednik Narodnega sveta in jih opozoril, da se Jugoslavija ne nahaja v vojnem stanju z Italijo. Italijanski poveljnik je izjavil, da ima ukaz izkrcati piket mornarjev in zasesti štacijsko poveljstvo, kar se je tudi zgodilo. Predsednik Narodnega sveta je proti izkrcanju italijanskih čet protestiral.

Italijansko gospodstvo v Trstu.

Trst, 6. novembra. Dr. Rybač poroča, da sta šla z Vilfanom pozdravljat Italijane oziroma njih guvernerja (generala), ko so prišli v Trst. Italijani so zasedli Trst kot sovražno mesto, to pa zato, ker je bil Trst zaseden predno je stopilo premirje v veljavo. Italijani so uvedli takoj italijansko upravo. Italijanski uradni jezik v vseh uradih. Prvi oglas, ki so ga objavili, se je začel z besedami: Regno di Italia, governo di Trieste. Uprava je popolnoma italijanska. V finančni, poštni in politični stroki so odpustili nekatere slovenske uradnike. Sodni uradniki pa so vsi potrjeni. Italijanski guverner je zahteval, da izročimo slovensko mornarico. Mi nismo hoteli tega napraviti in se pogajamo. Ako ne bode drugače, jo bomo izročili s protestom. Promet po železnica je popolnoma ustavljen. Italijanska armada pride v par dneh, mogoče že jutri v Trst, ker je danes že v Tržiču. Italijani so zasedli opoldne Opčino ter prevzeli pošto, brzojav in postaje. Narodni svet ima direktno zvezo z italijanskim poveljstvom.

Jugoslovani na Dunaju v stiskah.

Dunaj, 5. novembra. Ker ni Jugoslavija zastopana na Dunaju, so Slovenci, Hrvati in Srbi v velikih stiskah: nujno je potrebno zastopstvo. Uradnike zaprisegajo na Nemško Avstrijo, kdor noče zapriseči, se mu ustavi plača. Treba poskrbeti za transport naših ljudi v domovino. Nimamo nobenega poročila od Korošca in Žerjave.

Orožništvo v Primorju.

Gorica, 5. novembra. Orožniške postaje na Primorskem so podrejene orožniškemu poveljstvu v Ljubljani. Te orožniške postaje opravljajo službo do prihoda ententnih čet in se potem koncentrirajo v Ljubljani.

Italijani so se izkrcali v Kopru.

Trst, 5. novembra. Kakor javljajo listi, so včeraj italijanske torpedovke dospele tudi v Koper, Milje, Peran ter tam izkrcale italijanske vojaške oddelke.

Pogoji avstrijske kapitulacije.

London, 5. novembra. Reuter poroča: V spodnji zbornici je vprašal poslanec Runciman, je-li more vlada kaj povedati o pogojih avstrijske kapitulacije. Bonar Law je odgovoril: Upam, da bo mogoče jutri popoldan zbornici predložiti pogoje v celoti. Za sedaj morem zbornici zagotoviti, da bode uzadovoljena.

Italijani nadaljujejo sovražnosti.

Dunaj, 5. novembra. (K. u.) Uradno se razglasa: V točki 1. med armadnim višjim poveljstvom in italijanskim vojnim vodstvom sklenjenega dogovora o premirju je določeno, da se sovražnosti na zemlji, na vodi ter v zraku ustavijo takoj. Dne 3. novembra ob 3. uri zjutraj se je armadam dalo povelje, naj ustavijo sovražnosti. Osem ur pozneje je armadno višje poveljstvo dooznalo, da je italijansko vojno vodstvo naknadno določilo, da naj se sovražnosti ustavijo šele 24 ur potem, ko se premirje podpiše. Armadno višje poveljstvo je proti tej nenadni premembi že podpisanih pogojev protestiralo, opozarjalo na to, da je nemogoče preklicati lastnim armadam že izdano povelje za premirje, ter zahtevalo, da naj se sovražnosti nemudoma ustavijo. Italijansko vojno vodstvo pa ni kazalo volje, da bi ustreglo povsem upravičeni želji armadnega višjega poveljstva. Italijanske čete so marveč izbrabile nejasni položaj, da bi še dosegle »vojaške« uspehe. Tako so po tesni dolini Bele naše na gosto razvrščene kolone nenadoma prehiteli italijanski, s strojnimi oboroženi oklopni vozovi in topovi, se končno ustavili in izjavili, da se vse na ta način zajete čete, več divizij, vojni ujetniki Italijanov. Na odpor Italijani niso mogli naleteti, ker so bili naši ljudje sovražnosti že ustavili. Armadno višje poveljstvo je proti temu postopanju vnovič protestiralo in zahtevalo, da naj Italijani na ta način ujete ljudi izpuste na svobodo. Odgovor doslej še ni došel.

Scheidemann za odstop cesarja Viljema.

Berlin, 5. novembra. Listi poročajo, da je državni tajnik Scheidemann sporazumno s stranko priporočil državnemu kanclerju, naj svetuje cesarju, da odstopi.

Nemčija zavaruje svoje meje na jugu.

Berlin, 5. novembra. Kakor poroča »Germania«, se kompetentne oblasti posvetujejo o ukrepih, ki so potrebni za vojaško zavarovanje južne meje spričo Avstriji naloženih pogojev za premirje.

V Alzaciji-Loreni predcenzura odpravljena.

Strassburg, 5. novembra. Na temelju dogovora med pristojnimi vojaškimi oblastmi in državno krajinsko vlado se je danes za Alzacijo in Loreno odpravila predcenzura.

Aprovizacija.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 8. novembra od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh.

I. krušna komisija v Mestnem domu bode uradovala začasno v Ljudskem domu, Strelška ulica, v sobi jugoslovanske strokovne zveze, I. nadstropje.

Sladkor in kavina mešanica na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo sladkor in kavino mešanico v četrtek, dne 7. t. m., v petek, dne 8. t. m. in v soboto, dne 9. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v četrtek, dne 7. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1 do 200, od 9 do 10 štev. 201 do 400, od 10 do 11 štev. 401 do 600, popoldne od 2 do 3 štev. 601 do 800, od 3 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do 5 štev. 1001 do 1200. V petek, dne 8. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1201 do 1400, od 9 do 10 štev. 1401 do 1600, od 10 do 11 štev. 1601 do 1800, popoldne od 2 do 3 štev. 1801 do 2000, od 3 do 4 štev. 2001 do 2200, od 4 do 5 štev. 2201 do 2400. V soboto, dne 9. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 2401 do 2600, od 9 do 10 štev. 2601 do 2800, od 10 do 11 štev. 2801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo četrto kg kavine mešanice in pol litra sladkorja, kar stane skupaj K 2.50. Za tem pridejo na vrsto zelene izkaznice B in ostale skupine.

Mast na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo mast v petek, dne 8. t. m. v soboto, dne 9. t. m. in v ponedeljek, dne 11. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v petek, dne 8. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1 do 150, od 9 do 10

štev. 151 do 300, od 10 do 11 štev. 301 do 450, popoldne od pol 2 do pol 3 št. 451 do 600, od pol 3 do pol 4 štev. 601 do 750, od pol 4 do pol 5 štev. 751 do 900, od pol 5 do pol 6 štev. 901 do 1050. V soboto, dne 9. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1051 do 1200, od 9 do 10 štev. 1201 do 1350, od 10 do 11 štev. 1351 do 1500, popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 1501 do 1650, od pol 3 do pol 4 štev. 1651 do 1800, od pol 4 do pol 5 štev. 1801 do 1950, od pol 5 do 5 štev. 1951 do 2025. V ponedeljek, dne 11. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 2026 do 2175, od 9 do 10 štev. 2176 do 2325, od 10 do 11 štev. 2326 do 2475, popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 2476 do 2625, od pol 3 do pol 4 štev. 2626 do 2775, od pol 4 do pol 5 štev. 2776 do 2925, od pol 5 do 5 štev. 2926 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kar stane 9 kron. Poleg rumene izkaznice C mora prinesiti vsaka stranka s seboj tudi rumena nakazila za mast.

Kromkir za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejemajo krompir v četrtek, dne 7. t. m. in v petek, dne 8. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v četrtek, dne 7. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1 do 120, od 9 do 10 štev. 121 do 240, od 10 do 11 štev. 241 do 360, popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 361 do 480, od pol 3 do pol 4 štev. 481 do 600, od pol 4 do pol 5 štev. 601 do 720, od pol 5 do 5 štev. 721 do 780. V petek, dne 8. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 781 do 900, od 9 do 10 štev. 901 do 1020, od 10 do 11 štev. 1021 do 1140, popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 1141 do 1260, od pol 3 do pol 4 štev. 1261 do 1480, od pol 4 do pol 5 štev. 1481 do 1600, od pol 5 do 5 štev. 1601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 34 vin.

Kislo zelje za I. uradniško skupino. Stranke I. uradniške skupine prejemajo kislo zelje v četrtek, dne 7. t. m. dopoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8 do 9 štev. 1 do 170, od 9 do 10 štev. 171 do 340, od 10 do 11 štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kg stane 1 krono.

Kislo zelje za II. III. in IV. uradniško skupino. Stranke II. III. in IV. uradniške skupine prejemajo kislo zelje v četrtek, dne 7. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: II. uradniška skupina od 2. do 3. popoldne, III. uradniška skupina od 3. do 4., IV. uradniška skupina od 4. do 5. popoldne. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kg stane 1 krono.

Kostanj na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejemajo kostanj v četrtek, dne 7. t. m. dopoldne v deški šoli na Ledini. Določen je tale red: od 8 do 9 štev. 1 do 160, od 9 do 10 štev. 161 do 320, od 10 do 11 štev. 321 do 480, od 11 do pol 12 štev. 481 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg kostanja, kilogram stane 2 kroni.

Kostanj za zamudnike. Vse stranke, ki so zamudile pri redni razdelitvi kostanj, naj pridejo s svojimi izkaznicami (zelena nakazila za krompir) ponj v četrtek, dne 7. t. m. v deško šolo na Ledino od 3 do 5 ure popoldne.

Aprovizacija juž. žel. Oni konsumenti, ki še niso dobili krompirja, naj pridejo takoj ponj. Stara delitev se bo delila samo še ta teden. — Razdeljevalnica živil.

Razno.

* Španska bolezen leta 1733. Iz pariških papirjev februarja 1733. l. je posnel »Journal des Débats« naslednje zanimivosti o španski bolezni: Dne 6. in 7. februarja se je ob petih zvečer pripodila tako gosta in temna megla, da so prižgane svetilke izgubile ves žar. Ljudje so hodili po ulicah z bakljami in svečami v roki in navzlic temu so le s težavo našli pravo pot. Meglo, ki se je bila razgrnila prek Pariza, je bil prinesel veter iz Nemčije. Hkrati se je v vseh mestih kraljestva razširil nalezljiv katar, nihče ni bil varen pred njim. V Strassburgu, Besamsonu in drugod kjer je bilo nastanjenega veliko vojaštva so imeli odprt samo en mestni del, kajti radi nove bolezni je primanjkovalo vojakov za stražo. V Parizu je obležala več nego tretjina prebivalstva, zdravniki so imeli mnogo posla. Katar ni bil nevaren, vendar je v Reimsu umrlo več ljudi. Tu ni bilo živga krsta, ki bi lahko rekel, da se ga ni lotil nalezljivi katar.

* »Strategični ženilj.« Neki švedski list pripoveduje o bodočih »strategičnih ženilih«: Poročnik uči o obnašanju pred sovražnikom ter vpraša prostaka Knudsen: »Knudsen, kaj napravite, če srečate na bojnem polju posameznega sovražnika?« — »Ustrelim ga, gospod poročnik.« — »Prav, Knudsen. Kaj pa napravite, če srečate celo sovražno kompanijo?« — »Ustrelim jo, gospod poročnik.« — »Napak! To je za posameznega vojaka nemogoče. Ne, Knudsen, Vi semorate neopaženo vrniti in

naznaniti vso stvar. Kaj pa boste napravili, če naletite v sovražnem ozemlju na kravo brez pastirja?« — »Ustrelim jo, gospod poročnik.« — »Napak!« — »Neopaženo se vrnem in naznanim vso stvar.« — »To je pa šele napakno, Knudsen; prijeti morate kravo za roge ter jo odpeljati v tabor!« No, sedaj pa povejte, Knudsen, kaj boste napravili, če bi zagledali slučajno mene na bojnem polju?« — »Ustrelil bi gosp. poročnika.« — »Bebec! Jaz sem Vaš predstojnik! In Vi tudi vidite, da nosim švedsko uniformo!« — »Torej se pa vrnem neopaženo in naznanim vso stvar.« — Popolni nesmisel! Neumnež! Saj jaz vendar nisem nikaka sovražna kompanija!« — »Bom pa prijel gospoda poročnika za roge ter ga odpeljal v taborišče.« — Gospod poročnik je sedaj končal ter je pustil da ostane modri Knudsen še nadalje Knudsen.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

* Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Št. 15.131.

Oklic.

Vsled sklepa narodne vlade se odreja, da sme mladina do 17. leta ostajati na ulicah ljubljanskega mesta samo do šeste ure zvečer, pozneje pa le v spremstvu odraslih svojcev.

Zbiranje v gruclah je sploh prepovedano. Tudi je strogo prepovedano vhajati na kolodvore.

Policija ima nalog, da nepokorno mladino zapre in jo, če ni zagrešila sicer ničesar zoper kazenske zakone, zjutraj odda domov.

Prestopki se bodo strogo kaznovali na starših, oziroma odgovornih osebah.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 4. novembra 1918.

Magistratni ravnatelj:
Dr. Zarnik.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno.
Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-
PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatli stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri

Paratol delavnice lekarnarja Ulmer,
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Išče se

raznašalce za raznašati in kolportirati »NAPREJ« v mestu, Udmatu in v Zeleni jami. Nastop takoj. — Zasluzek dober. Zglasiti se je v upravi »Napreja«

Štev. 36.115.

Poziv kmetovalcem!

Svetovna vojna s svojimi grozotami je za nas dovojevana. Le kratek čas nas še loči od toli zaželenega trajnega miru in reda. Kratka prehodna doba, ki je še pred nami, nalaga vsem jugoslovanskim državljanom posebno dolžnosti, ki jih bomo vsi rado volje izpolnjevali, zavedajoč se, da polagamo temelji svobodni in samostojni Jugoslaviji. Tudi Vi naši vrli kmetovalci, ki ste vsikdar izpolnjevali svoje državljanske dolžnosti, boste tem raje in navdušeno storili vse, kar od Vas zahtevata sedanjí resni čas in skupni narodni blagor.

Stradajoči meščani, delavci in otroci Vas kličejo v tej resni uri na pomoč. Ne trpite, da bi Vaši sodržavljani, ki ravno tako vsak deluje v svojem področju za skupni blagor, trpeli glad in težko pomanjkanje.

Delavec v tovarni, premogovniku, v pisarni, na železnici, naša narodna vojska, ter vsi drugi samostojni in nesamostojni delavci, morajo dobiti svoj vsakdanji kruh, da ne omagajo pri delu za našo novo domovino.

Kmetovalci! dajte, kolikor morete od svojih pridelkov odtrgajte si od ust, da ne podleže Vaš brat vsled lakote in pomanjkanja v času, ko vsak ponosno in s srečo v srcu doživlja veličastno rojstvo nove lepše domovine.

Zaupniki žitnega zavoda v Ljubljani bodo prihodnje dni po deželi pobirali žito, sočivje in krompir za tiste državljane Jugoslavije, ki nimajo sami potrebnega živeža in niti zrno ne pojde preko mej jugoslovanske države.

Kmetovalci! pomagajte svojim trpečim bratom, odprite na široko srce in roke za svoje sodržavljane, ter bodite uverjeni, da Vas bo narod za Vašo požrtovalnost hvaležno blagoslavljal.

Uverjen sem, da ne bo kmetovalca, ki bi danes mogel ostati zakrknjenega srca. Bliža se nam lepši čas, le še malo je treba potrpljenja in požrtovalnosti.

V Ljubljani, dn 4. novembra 1918.

Narodna vlada SHS.
Prehranjevalni urad.

Poverjenik:
Dr. Ivan Tavčar, s. r.

Izjava.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da so vse moje trditve, češ da ima gosp. Andrej Zupan štiri vreče moke doma, neresnične. Izrekla sem to le zategadelj, ker sem bila od drugih tako slišala.

Gospodu Zupanu se javno zahvaljujem, da je sodno postopanje proti meni ustavil.

V Ljubljani, 5. novembra 1918.

M. Tomažin
v Zeleni jami.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000.—
rezervnega zaklada „ 2,000.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in restalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
narodne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%,
izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%
oziroma 3 1/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.